

Omklassificering af ungdomsskoleinspektører

FOB nr. 84.204

Spørgsmålet om, hvorvidt en omklassificering af normerede stillinger som ungdomsskoleinspektører måtte bero på aftale i overensstemmelse med de almindelige regler i tjenestemandsløven. Forespurgt undervisningsministeriet, om ministeriet havde overvejet eller ville være indstillet på at tage op til overvejelse at søge fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, tydeliggjort.

(J. nr. 1983-937-70).

Landsforeningen af Ungdomsskoleledere klagede over, at undervisningsministeriet havde meddelt landsforeningen, at spørgsmålet om en omklassificering af stillinger som normerede ungdomsskoleinspektører måtte bero på, at der blev indgået aftale herom i overensstemmelse med de almindelige regler i tjenestemandsløvens § 45, stk. 1. Landsforeningen havde gjort gældende, at der ikke var aftaleret på dette område, idet det måtte følge af fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, at omklassificering af lederstillinger i folkeskolen automatisk fik virkning også for de omhandlede lederstillinger i ungdomsskolen.

Bestemmelsen i fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, har følgende ordlyd:

»Stk. 3. Ledelsen af en større kommunal ungdomsskole kan efter kommunalbestyrelsens bestemmelse overdrages en leder, der ansættes i en på kommunens skoleplan for folkeskolen normeret stilling med lønning svarende til lønningen for viceskoleinspektører eller skoleinspektører i folkeskolen. De nærmere regler for stillingens normering, besættelse og indhold fastsættes af undervisningsministeren. For lederen gælder i øvrigt reglerne om folkeskolens tjenestemænd.«

Den 5. oktober 1982 blev der mellem finansministeriet og Lærernes Centralorganisation indgået aftale om omklassificering af tjenestemandstillinger m.v. med virkning fra den 1. april 1982. Aftalen omfattede bl.a. stillinger som viceskoleinspektør og skoleinspektør i folkeskolen. Den gældende klassificering af normerede lederstillinger i ungdomsskolen er indeholdt i undervisningsministeriets cirkulære af 5. august 1970 om klassificering af tjenestemandstillinger i ungdomsskolen samt om indplacering og aflønning af ungdomsskoleinspektører og pædagogisk medhjælp for disse.

Det fremgik af sagen, at landsforeningen i en skrivelse af 20. april 1982 rettede henvendelse til undervisningsministeriet, idet landsforeningen var blevet bekendt med, at der forhandlede om omklassificering bl.a. af lederstillinger i folkeskolen. Landsforeningen anførte, at den forventede en lignende omklassificering af ungdomsskoleledergruppen. I skrivelse af 28. maj 1982 meddelte undervisningsministeriet landsforeningen, at de omtalte forhandlinger ikke var

afsluttede, og at ministeriet ville tage spørgsmålet om ungdomsskoleledergruppens klassificeringsforhold op, når resultatet af forhandlingerne forelå.

Efter yderligere henvendelser fra landsforeningen blev der den 9. maj 1983 afholdt et møde i undervisningsministeriet. På mødet meddelte repræsentanterne for undervisningsministeriet, at det ikke havde været muligt at foretage omklassificering af ungdomsskolelederne, idet der ikke havde været stillet »puljemidler« til rådighed til dette formål. Landsforeningen gjorde heroverfor gældende, at en omklassificering af ungdomsskolelederne svarende til den, der var gennemført for lederstillingerne i folkeskolen ved den indgåede aftale, måtte anses som en lovbunden udgift, idet en sådan ligestilling var udtrykkeligt foreskrevet i fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3. Den af landsforeningen ønskede omklassificering af ungdomsskoleledergruppen kunne derfor ikke anses som et aftalespørgsmål, jfr. tjenestemandslovens § 45, stk. 3. I skrivelsen af 16. juni 1983 fastholdt ministeriet, at en omklassificering forudsatte aftale herom, jfr. tjenestemandslovens § 45, stk. 1.

I sin klage til mig fastholdt og uddybede landsforeningen sin opfattelse. Landsforeningen gjorde således bl.a. gældende, at undervisningsministeriets egen praksis ikke var forenelig med det standpunkt, at ungdomsskoleledernes løn- og ansættelsesforhold var undergivet aftale efter tjenestemandslovens § 45, stk. 1. Foreningen henviste herved såvel til det endnu gældende cirkulære af 5. august 1970 om klassificering af tjenestemandstillinger i ungdomsskolen m.v. som til senere cirkulærer. Senest henledte advokat A i en skrivelse af 13. marts 1985 for landsforeningen min opmærksomhed på et udkast af 1. marts 1985 til cirkulære om normering og klassificering af tjenestemandstillinger inden for ungdomsskolen m.v., der fastsatte ændrede lønvilkår for de pågældende stillinger. »Dette er fuldt på linie med ... (landsforeningens) hidtidige synspunkt, nemlig at ministeriet fastsætter lønvilkaarne, og at disse ikke er »aftalestof«.«

Heroverfor henviste undervisningsministeriet for så vidt angik cirkulæret fra 1970 til et notat af et møde den 28. juli 1970 i det daværende lønnings- og pensionsministerium. Det fremgik af mødenotatet, at lønnings- og pensionsministeriet kunne acceptere, at reglerne udsendtes i cirkulæreform, idet der på daværende tidspunkt ikke fandtes en forhandlingsberettiget organisation, med hvilken der kunne indgås aftaler om disse forhold. Efter finansministeriets cirkulære nr. 130 af 11. juni 1976 indtrådte Lærernes Centralorganisation med virkning fra 1. januar 1976 som part i hovedaftalen af 27. oktober 1969 i stedet for Danmarks Lærerforening, og efter cirkulæret repræsenterede denne centralorganisation bl.a. Dansk Aften- og Ungdomsskoleforening, blandt hvis medlemsgrupper (var) ungdomsskoleinspektører m.fl. (tjenestemænd i folkeskolen).

Med hensyn til det af landsforeningen omtalte cirkulæreudkast af 1. marts 1985 anførte undervisningsministeriet i udtalelse af 15. april 1985 til mig, at cirkulæret var udarbejdet for, at man fortsat kunne have reglerne samlet ét sted. Ministeriet anførte videre, at det stadig var ministeriets opfattelse, at der skulle indgås aftale om de i udkastet nævnte klassificeringsbestemmelser. Ministeriet anførte, under henvisning til skrivelser fra henholdsvis lønnings- og pensionsdepartementet og Lærernes Centralorganisation til undervisningsministeriet i anledning af ministeriets anmodning om bemærkninger til cirkulæreudkastet, at lønnings- og pensionsdepartementet og Lærernes Centralorganisation gav udtryk for den samme opfattelse.

Lønnings- og pensionsdepartementet anførte i ovennævnte skrivelse til undervisningsministeriet, at de i cirkulæreudkastet optagne klassificeringsbestemmelser for normerede stillinger som ungdomsskoleinspektører og pædagogisk medhjælp forudsattes fastlagt på grundlag af en i henhold til tjenestemandsløven indgået aftale. Undervisningsministeriet bemyndigedes til med Lærernes Centralorganisation eller den tilsluttede organisation, der måtte blive bemyndiget hertil, at optage forhandling om de foreslåede klassificeringsbestemmelser med henblik på senere aftaleindgåelse.

Lærernes Centralorganisation bemærkede i ovennævnte skrivelse til undervisningsministeriet, at Lærernes Centralorganisation måtte være af den opfattelse, at en del af udkastets indhold vedrørte løn- og ansættelsesforhold for tjenestemænd i folkeskolen, og at dette fastsattes efter aftale i henhold til tjenestemandsløvens § 45, stk. 1. Lærernes Centralorganisation anførte videre, at såfremt undervisningsministeriet fandt, at der burde indgås én eller flere aftaler om ændrede ansættelsesvilkår for de omhandlede tjenestemænd, deltog Lærernes Centralorganisation gerne i forhandlinger herom.

Undervisningsministeriet fastholdt i øvrigt med tilslutning fra finansministeriet, lønnings- og pensionsdepartementet, sin opfattelse. Finansministeriet anførte i denne forbindelse bl.a., at det måtte tilkomme undervisningsministeriet at afgøre, hvorvidt der var grundlag for at fremsætte forslag om eventuel omklassificering af stillinger som ungdomsskoleinspektør, og at dette i givet fald burde ske i god tid inden påbegyndelse af aftaleforhandlingerne for perioden 1985-87. Jeg forstod, at undervisningsministeriet havde fremsat sådant forslag.

Jeg udtalte herefter følgende i en skrivelse til landsforeningen:

»Efter folkeskolelovens § 24, stk. 1, udarbejdes der for hver kommune en skoleplan, der bl.a. skal indeholde bestemmelser om »normeringen af stillinger som tjenestemænd i folkeskolen, timelærere og faste vikarer samt disse stillingers klassificering, for så vidt den ikke følger af almindelige regler«. Efter stk. 2 fastsætter undervisningsministeren regler om grundlaget for normeringen af stillinger, herunder om antallet af tjenestemandstillinger i forhold til det samlede normeringsgrundlag.

Ungdomsskoleledere er ikke omfattet af folkeskoleloven og var heller ikke direkte omfattet af den tidligere lærerlønningslov; men efter § 10, stk. 3, i lov nr. 233 af 6. juni 1968 om fritidsundervisning m.v. kunne ledelsen af en større kommunal ungdomsskole overdrages en leder, »... der ansættes i en på kommunens skoleplan for folkeskolen normeret stilling ...« (med lønning efter regler svarende til 5. eller 6. lønningsklasse i lærerlønningsloven). For de pågældende ledere gjaldt da (med visse forbehold) reglerne om folkeskolens tjenestemænd.

Bestemmelsen i fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, er med en enkelt ændring (jfr. straks nedenfor) videreført efter gennemførelsen af tjenestemandsløvsreformen, og det kan derfor ikke give mig anledning til bemærkning, at såvel undervisningsministeriet som finansministeriet (løn-

nings- og pensionsdepartementet) har lagt til grund, at den omhandlede gruppe af ungdomsskoleledere har status som tjenestemænd.

Efter tjenestemandslovens § 45, stk. 1, fastsættes løn- og andre ansættelsesvilkår for tjenestemænd ved aftale mellem finansministeren og de i § 49 nævnte centralorganisationer. Samtidig med gennemførelsen af tjenestemandsløven fastsattes nærmere regler om bl.a. klassificering af tjenestemandstillinger i lov nr. 13 (Lovtidende B) af 18. juni 1969 (løn- og klassificeringsloven). Reglerne i denne lov gjaldt imidlertid kun, »indtil aftale måtte blive truffet i medfør af § 45 ...« i tjenestemandsløven. De normerede stillinger som ungdomsskoleledere er ikke optaget i løn- og klassificeringsloven. I konsekvens af lærerlønningens ophævelse blev fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, imidlertid ændret ved lov nr. 234 af 27. maj 1970, idet henvisningen til lærerlønningens 5. eller 6. lønningsklasse udgik og erstattedes af »lønning svarende til lønningen for viceskoleinspektører eller skoleinspektører i folkeskolen«. Denne bestemmelse blev udfyldt i det tidligere omtalte cirkulære af 5. august 1970.

Det er undervisningsministeriets og finansministeriets opfattelse, at der ikke er grundlag for at antage, at det med denne lovændring var tilsigtet at fravige hovedreglen i den netop gennemførte tjenestemandsløve, hvorefter løn- og andre ansættelsesvilkår fremtidig skulle fastsættes ved aftale, jfr. lovens § 45, stk. 1, og at optagelsen i fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, af en bestemmelse om klassificering af stillinger som ungdomsskoleleder derfor ikke kan tillægges nogen videregående betydning i forhold til, hvis bestemmelsen havde været optaget i løn- og klassificeringsloven.

Denne opfattelse kan ikke give mig anledning til bemærkning, og jeg har derfor ikke grundlag for at kritisere, at undervisningsministeriet har indtaget det standpunkt, at en ændret klassificering af de stillinger som ungdomsskoleleder, der omfattes af fritidsundervisningslovens § 10, stk. 3, beror på aftale efter tjenestemandslovens § 45, stk. 1, og at det også beror på sådan aftale, i hvilket omfang en ændret klassificering af lederstillinger i folkeskolen skal overføres til også at gælde for ungdomsskolelederne.

Sagen har givet mig anledning til at forespørge undervisningsministeriet, om ministeriet har overvejet eller vil være indstillet på at tage op til overvejelse - eventuelt i forbindelse med en ændring i øvrigt af fritidsundervisningsloven - at søge § 10, stk. 3, tydeliggjort, idet bestemmelsen i dens nuværende udformning kan give anledning til fortolkningstvivel.«

I skrivelse af 1. august 1985 meddelte undervisningsministeriet mig, at ministeriet var indstillet på at tage spørgsmålet om en tydeliggørelse af fritidsun-

dervisningslovens § 10 op til overvejelse, når der i øvrigt skulle ændres i lo-
ven.